

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاشد تن من مباد
بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

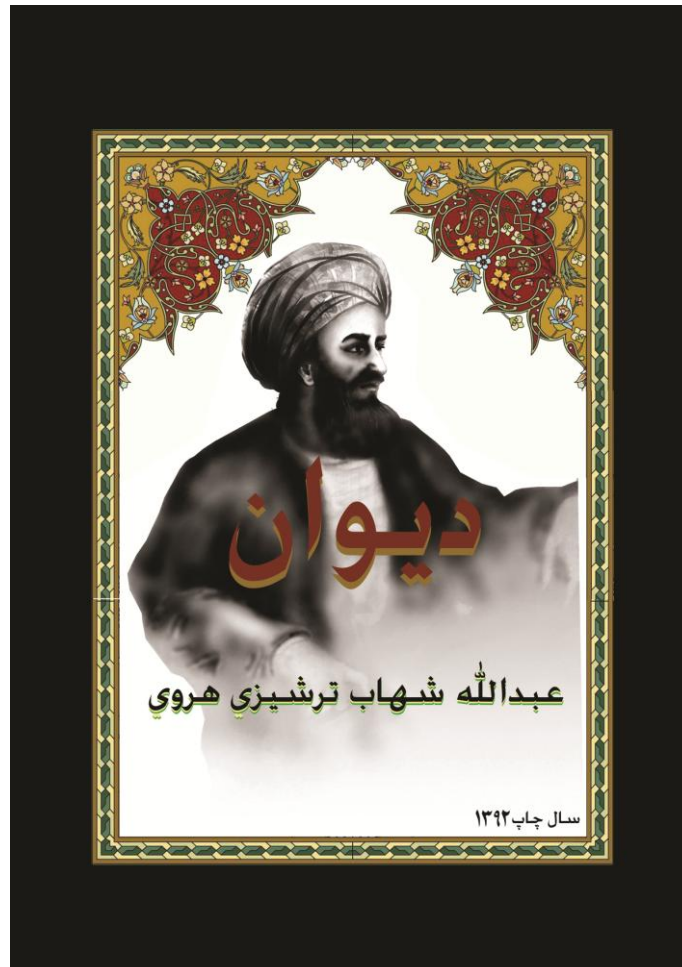
Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

همایون "باختریانی"
۱۶ اپریل ۲۰۱۶
تنظیم و ویرایش: پورتال

دیوان

"عبدالله شهاب ترشیزی هروی"

دیباچه

(قسمت اول)

مطلع دیباچه سخن و مقطع دفتر معانی نو و کهن، حمد و سپاس فردی ست، که دیوان وجود عالم را به شیرازهٔ ایجاد و تکوین منتظم گردانیده، و ترکیب‌بند طبایع را به رباعی عناصر اربعه منوط و مربوط ساخته، در سلسلهٔ ادراک مخمس حواس خمس و مسدس جهات سسته کشیده؛ ناظمی که در نظم قصاید ابداع انواع و ایجاد ممکنات بجزور مختلفه از حرکات افلاک توسعه انگیزته و طرح تردد و عکس از روش خمسه متحیره درآویخته، قادری که معمار قدرتش کاشانهٔ سپهر اعلاى دوار را بی دستگیری رشته و پرکار برافراشته و خامهٔ صنّعش بر الواح الوان این همه نقوش غریبه نگاشته؛ حکیمی که طائر و هم حکمای دانش قرین و طوطی نطق فصحای سبحان آئین در سجنجل^۱ کامله قابل ادراک صور و معانی اشیاء نموده و ابواب دانش و بینش از روی لطف و مرحمت بر روی ایشان گشوده.

نظم

خدائی، که او را خدائی سزاست	بناهای هستی ازو گشت راست
حکیمی، که دانش ازو کوتاه است	علیمی، که از هر دلی آگه است
نگارش ده نقش پست و بلند	بلندی ده پایه های بلند ^۲
فروزنده مهر گیتی فروز	فرازنده بر مسند نیم روز
جهان را سراسر بدو روی و راه	شهان را میسر ازو تاج و گاه
ز دریای ملکش جهان یک حباب	ز بیدای ^۳ صنّعش زمان یک سراب
بر آغاز و انجام حکمش روان	ز آغاز و انجام، خود برکران
بدین رفعت و پایگه چرخ پیر	به چوگان حکمش چو گوئی اسیر
خرد قاصر از درک یغمای او ست	کیش دانش ذات یکتای او ست
به هر چیز گردد خرد رهنمون	بود ذات بی مثل او زان برون
خرد هرچه در رهروی، تیزتر	ره ذات او حیرت انگیزتر

۱ - سَجَنجَل = آئینه

۲ - ب. نژند

۳ - بیدا = بیابان